

La Plataforma en Defensa de l'Ebre ha celebrat els seus 25 anys de lluita, en què ha maximitzat i articulat el rebuig frontal ciutadà als diferents projectes transvasistes que el riu Ebre va anar patint en l'últim quart del segle XX

L'Ebre, un riu de lluita

Tortosa David Benito

La lluita de la PDE en els darrers 25 anys, el territori l'ha hagut de veure i de viure des de fa molts més anys. I és que les alarmes s'han encès cada dos per tres amb diferents propostes de transvasament de tots els colors i provinents de tot arreu.

Ja a finals dels anys seixanta, encara amb el dictador Franco, el riu Ebre es va convertir en objecte de desig per a les àrees industrials de Barcelona i Tarragona. Articles de *La Voz del Bajo Ebro* entre 1967 i 1971 ja alertaven sobre plans de bombatge d'aigua cap a Barcelona i sobre un "gran canal" que podia hipotecar el futur de Tortosa i el Delta. Altres mitjans, com *Antorcha*, plantejaven un debat que serà recurrent i que encara podem reprendre ara: per què hem de mobilitzar recursos naturals en lloc de mobilitzar persones cap a on estan estos recursos?

Mentrestant, els mitjans de comunicació forans ja plantejaven titulars intencionats. La premsa barcelonina i madrilenya sovint parlava de "19.000 milions de metres cúbics que es perden al mar", mentre els diaris de casa insistien en la regressió del Delta i en la manca d'estudis rigorosos.

PRIMERES ALARMES EN TRANSICIÓ Amb la transició democràtica, la qüestió del transvasament va entrar de ple en l'agenda política. L'any 1978, el projecte de transvasament cap a la conca del Pirineu Oriental va aparèixer als Pressupostos Generals de l'Estat i el territori va començar a reaccionar. D'una banda, se va crear el Consell de l'Ebre i, posteriorment, el Pacte de l'Ebre, com a òrgans de defensa del territori. D'altra banda, el 16 de novembre de 1978, una manifestació de pagesos que volia reivindicar unes millors condicions en l'ofici, va acabant convertir-se amb un clam contra un possible transvasament. Així, els manifestants van transformar el rit

Imatge d'una manifestació a Tortosa a favor dels pagesos i en contra dels transvasaments. / EBRE INFORMES (16/09/1978)

de la manifestació d'"Oli sí, soja no" en "Oli sí, trasvase no".

La premsa barcelonina, mentrestant, sovint descrivia el transvasament com a solució inevitable als déficits hídrics metropolitans, mentre que la premsa ebrencada advertia que es volia legitimar el projecte a través de la manipulació informativa (mostrar homés les crescudes del riu i ocultar els estiatges i la contaminació).

EL MINITRANSVASAMENT El 1980 el govern de la UCD va impulsar el minitransvasament cap al Camp de Tarragona. La proposta recalcava que es tractava d'aigües no utilitzades, però això va generar debats i controvèrsia i les primeres divisions al territori. El 1981, tal com recull *La Voz del Bajo Ebro*, se va

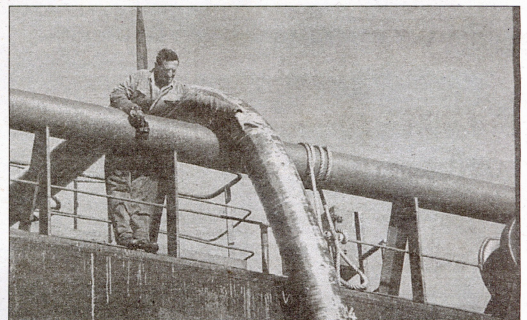
aprovar per llei el primer projecte que va servir per a emportar-se l'aigua de l'Ebre. I amb esta aprovació van aparèixer les primeres pors que això fos la porta per a altres projectes de transvasament.

Repàs dels embats contra els intents de transvasament del segle passat

La mobilització veïnal va començar a prendre forma i, el febrer de 1988, la Coordinadora d'Associacions de Veïns va organitzar una taula redona a la Cambra de Comerç de Tortosa que va omplir la sala de tècnics i autoritats diverses. L'agost de 1989, finalment, va

Tall de l'N-340 contra el "maxitransvasament". EBRE INFORMES (15/02/1990)

Primer carregament en un vaixell d'aigua del minitransvasament, amb destinació a les Illes Balears. No hi va arribar mai. / L'EBRE (21/04/1995)

començar a arribar a Tarragona la primera aigua procedent del riu Ebre. Tot, amb la promesa de no fer altres projectes que comprometés el futur de l'Ebre.

EL MAXITRANSVASAMENT Només tres mesos després, el novembre de 1989, *La Veu del Baix Ebre* confirmava que la Generalitat anunciava la seua intenció de demanar formalment el transvasament de l'Ebre fins a Barcelona dins el Pla Hidrològic Nacional. L'anunci va despertar la preocupació a les Terres de l'Ebre, que veien com se confirmaven les seues pors que el minitransvasament fos només el primer pas.

El desembre del mateix any, el Ple de Tortosa va aprovar una moció conjunta contra la proposta i la

Coordinadora de veïns i altres entitats van organitzar una assemblea oberta per a començar a dibuixar una proposta de reacció conjunta.

El 15 de febrer de 1990, *Ebre Informes* va publicar una de les primeres grans mobilitzacions populars del territori contra el transvasament d'aigua a Barcelona. Unes 3.000 persones se van concentrar a Camarles, tallant l'N-340 durant una hora, en un ambient festiu i pacífic.

La protesta va ser organitzada per la Coordinadora Antitransvasament, presentada pocs dies abans a Tortosa en una assemblea multitudinària a la Cambra de Comerç.

L'espurna de la mobilització ja estava encesa. El 24 de març de 1990 es va tornar a fer una gran manifestació, en este cas a Torto-